

Kurssikirja sähköistyy

Kotimaisten e-kurssikirjojen pilotointia korkeakouluissa

Sähköisen julkaisemisen päivä 28.9.2015
Kansalliskirjasto, tietoasiantuntija Paula Mikkonen

Sisällys

- FinELibin e-kurssikirjahankkeen
 - Tausta
 - Tavoitteet
 - Valmistelu
 - Toteutus
- Pilotoitavat e-kurssikirjojen hinnoittelumallit
- Hankkeen seuranta ja raportointi

”E-kirjoista on apua opintoihin, sillä kirjaston painettuja kurssikirjoja ei aina ole riittänyt kaikille.

E-kirjaa pystyy lukemaan myös kotona, mikä on etäopiskelijalle helpotus, kun kirjaa ei tarvitse lähteä hakemaan kirjastosta,”

Sosiaalian opiskelija Pirjo Ojala, Lapin ammattikorkeakoulu

E-kurssikirjahankkeen tausta

- FinELib-konsortio
 - Korkeakoulut, tutkimuslaitoksia, yleiset kirjastot
 - Hankkii keskitetysti koti- ja ulkomaisia e-aineistoja
 - Konsortion palveluyksikkö Kansalliskirjastossa
- FinELibin strategia
 - Uudistetaan e-kirjojen hankintamalleja
 - Edistetään kotimaisten aineistojen tarjontaa
 - Vaikutetaan julkaisualan hinnoittelu- ja palvelumalleihin
- Aikaisemmat e-kirjapilotoinnit
 - FinELibin e-kirjakilpailutus (yleiset kirjastot ja ammattikorkeakoulut)
 - eReading (Helsingin kaupunginkirjasto pilottikirjastona)

Tavoitteet

- Korkeakouluille enemmän kotimaisia e-kurssikirjoja
- Kurssikirjakäyttöön sopivat lisensiointi- ja hinnoittelumallit
- Kirjojen ja palvelun hyvä käytettävyys
- Käytettävyydessä ja hinnoittelussa huomioitu kurssikirjojen ”paljon käyttäjiä yhtä aikaa, mutta vain osan vuotta” –ominaisuus
- Kotimaisten kustantajien e-kirjatietoisuuden lisääminen

E-kurssikirjapilotin valmistelu

- Hankkeen valmistelu käynnistyi tammikuussa 2014
 - Työryhmä
 - Korkeakoulukirjastojen ja Kansalliskirjaston FinELib-palveluyksikön edustajat
 - Mitä ongelmia kirjastojen hankkimissa e-kurssikirjoissa on ollut
 - Mitä nimekkeitä halutaan pilotoida
 - Millaiset lisensiointi- ja hinnoittelumallit ja käyttöehdot e-kurssikirjoissa pitäisi olla
 - Keskusteluja, tapaamisia työryhmän, kustantajien, e-kirja-alustantoimittajan kanssa
-
- Pilotti käynnistyi elokuussa 2015
 - Korkeakoulukirjastot voivat hankkia pilottikirjoja oman harkintansa mukaan lukuvuodeksi 2015 – 2016

E-kurssikirjapilotin toteutus

- Pilotissa mukana olevat kustantajat
 - Edita
 - Gaudeamus
 - PS-kustannus
 - Vastapaino
- Yhteensä 191 kurssikirjanimekettä e-muodossa
 - Painottuu yhteiskuntatieteisiin
 - Pdf, ePuB
- Ellibsin verkkokauppa ja e-kirja-alusta
- Puolen vuoden/vuoden lisenssit
- Kaksi hinnoittelumallia

Pilotoitavat e-kurssikirjojen hinnoittelumallit

- Yhtäaikaisten käyttäjien määrä
 - Kirjaa voi käyttää maksimissaan esim. 3/5/20/50 yhtäaikaista käyttäjää lisenssin voimassaoloajan (puoli vuotta/vuoden)
 - Kirjasto voi määritellä laina-ajan
 - Varaukset mahdollisia (ePub)
 - Kustantaja määrittelee hinnan esim. 5 yhtäaikaisen käyttäjän lisenssille per nimeke
- Lainakertapaketit
 - Kirjalla on tietty määrä lainauskertoja (25/50/100/200/400 lainauskertaa)
 - Lainakertojen määrä vähenee sitä mukaa kun kirjoja lainataan
 - Ei rajoitusta yhtäaikaisten käyttäjien määrälle
 - Yhden lainakerran pituus 7 vrk
 - 10 minuutin esikatseluaika (ei kuluta lainakertaa)
 - Kustantaja määrittelee esim. 50 lainauskertapaketin hinnan per nimeke

Seuranta ja raportointi

- Pilotoinnin seuranta
 - Palaute pilottiin osallistuvilta kustantajilta ja korkeakoulukirjastoilta
 - Asiakaspalaute opiskelijoilta/opettajilta
 - E-kurssikirjojen hankinta- ja käyttötilastot
- Raportti julkaistaan syksyllä 2016
- Kustantajat arvioivat pilotoinnin tulosten perusteella, tarjoavatko ne e-kurssikirjoja pilotoitavilla hinnoittelumalleilla myös pilottikauden jälkeen
- Kerätyt kokemukset muidenkin alan toimijoiden hyödynnettävissä
- Hankkeessa saatavien kokemusten toivotaan edistävän laajemminkin kotimaisten kustantajien ja kirjastojen mahdollisuuksia e-kirjojen tarjontaan

Lisätietoja

- FinELib-palveluyksikkö:
 - Palveluosoite: finelib@helsinki.fi
 - Paula Mikkonen, tietoasiantuntija, Kansalliskirjasto
paula.mikkonen@helsinki.fi / puh: 050 464 1794
 - Iina Peltonen, tietoasiantuntija, Kansalliskirjasto
iina.peltonen@helsinki.fi / puh: 050 311 2473